

Dioxinskadernes mareridt i Vietnam og USA

Tirsdag, 15. juni, 2010, 10:45:24

Internationalt arbejdes der for oprettelsen af et genetisk laboratorium i vietnam. dioxin findes nu alle steder, og hvis dioxin skader vores gener, så er det hele verden, der er truet.

af Wilfred Gluud, Dansk Vietnamesisk Forening

35 år efter Vietnam-krigen sluttede, plages Vietnam stadig af eftervirkninger fra kemisk krig.

Mange af dem, som blev udsat for Agent Orange eller andre ukrudtsmidler, der indeholdt dioxin, lider nu af forfærdelige sygdomme, og foster-skader ses både i anden og tredje generation.

USA's militær og kemiske firmaer som Monsanto og Dow undlod at advare om faren ved Agent Orange, den kemiske væske, der blev brugt af USA som ukrudts- og afløvningsmiddel under Vietnam-krigen, rapporterede Chicago Tribune i en stor serie i fem dele i december 2009.

Avisen analyserede frigivne dokumenter og regeringspapirer fra USA's nationale arkiver og kunne konkludere, at USA's egne soldater blev udsat for Agent Orange uden at være informeret om dets farer. De udsatte derfor sig selv unødigt for livsfarlige påvirkninger.

I 1965 – det år, hvor USA eskalerede krigen i Vietnam – kaldte Dow Chemical Co.

15. jun. 2010 - 10:45

 30. aug. 2012 - 13:12

 KRONIK

Dioxinskadernes mareridt i Vietnam og USA

Wilfred Gluud

Mange af dem, som blev udsat for Agent Orange eller andre ukrudtsmidler, der indeholdt dioxin, lider nu af forfærdelige sygdomme, og foster-skader ses både i anden og tredje generation. Under et besøg i Vietnam besøgte jeg i rehabiliteringsafdelingen på Tu Du hospitalet i Saigon. Her søger man at hjælpe de børn, der har de værste fødselsskader.

dioxin, et biprodukt i Agent Orange, for »et af de mest giftige materialer, som ikke kun forårsagede hudlæsioner, men også skade på leveren,« skrev Chicago Tribune.

Dokumenter viste også, at der fandtes teknikker, som kunne fjerne hovedparten af dioxinen i afløvningsmidler under fabrikationen.

Krig er dyrt, også bagefter! USA-veteraner og vietnamesiske borgere, som var udsat for dioxin, har lagt sag an mod de kemiske firmaer. USA-veteranernes retssag endte i 1984 med et forlig om en erstatning på 180 millioner dollars baseret på 150.000 lægeerklæringer.

Vietnameserne retssag var baseret på 11 enkeltpersoners sygdomshistorie, men krævede kompensationer til et ukendt antal ofre. Sagen blev afvist som værende baseret på »anekdotiske beviser«.

Nu påstår firmaerne, at regeringskontrakter fritager dem helt fra retssager.

Erstatningskrav

Departementet for krigsveterananliggender i USA oversvømmes af krav om erstatninger. Kravene vedrører både ofre fra de seneste krige og nye krav fra ofre for Agent Orange.

Det estimeres, at der vil indgå cirka 186.000 nye krav alene i 2010 på grund af sygdomme, der nu anerkendes som skader efter Agent Orange.

Det er uhyggeligt, at folk dør efter 40 år på grund af firmaer, der ikke ville bekoste ændringer i produktionen, fordi det nedsatte profitten.

Obamas regering har besluttet at gøre en ekstra indsats for at hjælpe krigsveteranerne, og der ansættes 4400 mere for at kunne følge med antallet af nye krav om kompensation, samt varetage puljen af hidtil ubehandlede sager.

I 2009 behandlede veteran-departementet lige under en million krav, som ventes at

stige til 1,3 millioner sager i 2011. Udgifterne til Agent Orange-krav vil være 13,4 milliarder i 2010.

Hvis også Parkinsons sygdom og leukæmi bliver anerkendt som forårsaget af Agent Orange, og hvis enkerne tages i betragtning, estimeres det at koste 42,2 milliarder dollars over de næste ti år.

Nu har USA følt sig tvunget til hjælpe med oprydningen efter Agent Orange i Vietnam. Men man støtter kun oprydning af de gamle, forurenede baser med omliggende områder («Hot Spots»), og ikke direkte de ofre, der blev sprøjtet under krigen.

Men er gået i gang med at rydde op på Danang-basen, som er den mest forurenede. Herfra udsendtes de fly, der sprøjtede i Quang Tri, syd for den 17. breddegrad, som delte Vietnam under krigen.

Hjælpen går gennem Ford Foundation, og der er også skænket et laboratorium, blandt andet med hjælp af fem millioner dollars fra Bill Gates' og hans kones fond. Men laboratoriet er kun beregnet til at undersøge jordbundsprøver og lignende, ikke mennesker.

Besøg på Tu Du

Under et besøg i Vietnam besøgte jeg i Saigon/Ho Chi Minh-byen rehabiliteringsafdelingen på Tu Du hospitalet. Her søger man at hjælpe de børn, der har de værste fødselsskader.

Det er et sørgeligt syn at gå rundt på denne afdeling og se de stakkels børn. Nu er der planer om, at Sang & Kurt Lender Jensen fra Egtved 1) skal bygge et børnehjem ved havet.

Og patientorganisationen VAVA for Ho Chi Minh-byen søger finansiering til et stort nyt behandlingscenter og et børnehjem for ofrene i anden og tredje generation.

Jeg lovede at undersøge, om vi gennem Fysioterapi-skolen i Danmark kunne sende

sidste års elever og uddannede til at hjælpe og til at undervise personalet.

Internationalt arbejdes der for oprettelsen af et genetisk laboratorium i Vietnam. Forslaget herom er blevet præsenteret af formanden for den franske venskabsforening, L'association d'Amite Franco-Vietnamienne, æressenator H elene Luc.

Under et bes og i Vietnam ved 35- ars jubilæet foreslog hun, at de europæiske venskabsforeninger sammen skulle udarbejde en ansøgning til EU om støtte til et internationalt, genetisk laboratorium i Vietnam. Laboratoriet skulle undersøge genetiske skader, og hvordan man undgår, at de gives videre til nye generationer.

Forslaget om laboratoriet støttes af formanden for venskabsforeningen i Tyskland. Jeg håber, at vi i Danmark kan få støtte fra danske læger og videnskabsmænd til at udarbejde ansøgningen til EU.

Idéen kommer oprindeligt fra sekretær og redaktør Marie-Hel ne Lavalard i den franske venskabsforening. Jeg vil slutte med at citere hende – hun skriver:

Internationalt laboratorium

»Jeg har længe talt om, at det er, hvad der bør gøres nu. Vi har brug for information og videnskabelige undersøgelser om den måde, dioxin påvirker de menneskelige organismer, og de genetiske konsekvenser...

Der er lavet epidemiologiske studier (undersøgelse af store patientgrupper), som er brugbare, selv om der ikke er brugt perfekte, videnskabelige metoder....

Undersøgelser vil kunne give rettelse til det arbejde, der allerede er udført i Vietnam. Hvad vi har brug for, er direkte beviser, og at prøve at undgå de genetiske konsekvenser, s  unge par i Vietnam kan elske hinanden uden frygt for at føde monstre.

Som det er nu, er det et lotteri:  t barn kan være normalt, det n este ikke eller omvendt. Er det første barn handicappet, vil de prøve at få et barn mere og håber, at det vil være

normalt. Et mareridt, indtil vi har lært at forstå, hvordan effekten af dioxin fungerer....

Problemet er af interesse ikke kun for Vietnam, men for hele verden, for dioxin findes nu alle steder. Og hvis dioxin skader vores gener, så er det hele verden, der er truet. Derfor er det vigtigt, at internationale institutioner behandler problemet. ...

Derfor er skabelsen af et sådant laboratorium et godt mål. Det skal ligge i Vietnam, ikke kun fordi de har flest ofre for dioxin, men også – som USA's ambassadør kynisk udtalte – er Vietnam »et godt laboratorium for studiet af langtidsvirkninger af dioxin«.«

Marie-Helene slutter: »Men selvfølgelig bør videnskabelige undersøgelser ikke på nogen måde erstatte den umiddelbare hjælp til ofrene.«

Den bedste – og eneste – liste over videnskabelige undersøgelser af dioxin-problemet i Vietnam findes på Dansk-Vietnamesisk Forenings hjemmeside. 2)